

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edu*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

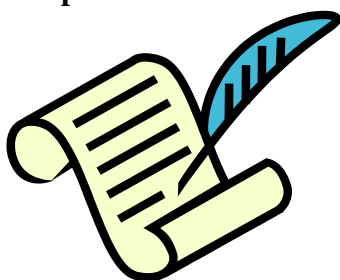
a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia , Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**SUMAR****Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Comaniciu Cristina, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** lector univ. dr. Scheau Ioan**Tehnoredactare:** aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

Simpozionul „A fi dascăl astăzi!” 2013 – Prof. Comaniciu Cristina 2

Dimensiuni ale educației în societatea contemporană – Prof. Moșei Iulia Maria 3

Dezvoltarea încrederii în sine la preșcolari – Prof. Cîmpean Lucia, Prof. înv. preșcolar Florea Monica Maria 5

„Petrecerea timpului liber în mod util este foarte importantă pentru toată lumea!” – Prof. Kerekes Ferenc 9

Ion Creangă și basmul cult – Prof. Ciontea Elena Gabriela 11

Evaluarea cunoștințelor prin tehnici pedagogice FREINET – Prof. înv. primar Țîra Ioana Maria 12

Predarea abordată prin prisma caracterului practic - aplicativ – Prof. înv. primar Alecușan Elena Gabriela 15

Metode alternative de evaluare - Portofoliul – Înv. Chivoiu Ileana, Înv. Drăgan Ileana 18

Impactul media asupra educației – Prof. Volonciu Ioana 20

Evaluarea manualelor conform noilor tendințe europene - Prof. dr. Popa Victoria 22

SIMPOZIONUL „A FI DASCĂL ASTĂZI” 2013

Prof. Comaniciu Cristina, Casa Corpului Didactic Alba

Simpozionul „A fi dascăl astăzi”, ajuns la ediția a V-a, s-a desfășurat în data de 5 octombrie 2013.

Tematica simpozionului a fost:

1. Reforma educațională ieri, azi și mâine!
2. Reforma educațională: abordări europene și românești
3. Reforma educațională și profesia didactică
4. Identificarea capacităților și a posibilităților profesionale ale comunității, părinților, cadrelor didactice și elevilor de a contribui la realizarea Reformei educaționale actuale. Colaborarea cu familia și alți factori educativi, competențe interumane necesare
5. Reforma educațională și nevoile comunității
6. Strategia personală și profesională a cadrului didactic în contextul activității didactice în sprijinul Reformei educaționale în România
7. Reforma educațională și motivația învățării
8. Reforma educațională în contextul local. Concordanța dintre reforma educațională și nevoile comunității românești. Activități curriculare și extracurriculare în contextul local utile implementării reformei educației
9. Transformarea Reformei educației în resursă de bază a modernizării și dezvoltării durabile a României
10. Exemple de bună practică, activități derulate, opinii etc.

La această ediție au fost înscrise 70 cadre didactice din zonele Alba Iulia, Aiud, Blaj, Cugir, Teiuș, Cîmpeni din învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal. Acestea au participat indirect cu un număr de 47 de lucrări.

Se remarcă față de edițiile anterioare o varietate a temelor alese, o calitate a materialelor înscrise, cu puternic caracter aplicativ.

Cadrele didactice au primit diplome de participare, iar lista nominală a acestora se găsește pe site-ul ccdab.ro.

Simpozionul „A fi dascăl astăzi” se integrează în seria de activități dedicate Zilei Internaționale a Educației, prin care sunt valorizate rezultatele muncii la catedră a dascălilor din județul nostru.

DIMENSIUNI ALE EDUCAȚIEI ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Prof. Moței Iulia Maria, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

Societatea contemporană este tot mai mult definită în literatura de specialitate, ca fiind o societate educativă. Analizele comparative ale sistemelor educaționale actuale evidențiază convergența existentă între gradul de dezvoltare socială, economică și culturală al unei societăți și viabilitatea sistemului de învățământ, pe care aceasta îl promovează. Acest fapt impune necesitatea unei cât mai bune reflectări la nivelul fenomenului educațional, a schimbărilor survenite sau anticipate, a surveni în sfera socio-economică și întreprinderea unor cercetări riguroase cu privire la posibilitățile de optimizare a sistemelor educaționale contemporane.

Se spune că pentru schimbarea unui sistem politic este nevoie de vreo 6 luni. Pentru schimbarea unui sistem economic – cam 6 ani. Iar pentru schimbarea unui sistem de învățământ – în jur de 60 de ani. Deci în perioada necesară schimbării unui sistem educațional pot avea loc cam 120 de schimbări de sistem politic și 10 schimbări de sistem economic. Dacă ne uităm la sec. XX, în toată complexitatea sa, vedem că așa s-a și întâmplat. A fost nevoie de un secol să se construiască sistemul de educație, cu care ne-am obișnuit. Cu anumite caracteristici locale, sistemul de învățământ contemporan e unul și același peste tot.

Secolul XXI impune o altă paradigmă a educației. Așa cum a impus o nouă paradigmă a politicii, a economiei, a orașelor, a statelor, a comunităților. Acest secol nu mai are nevoie de furnici învățate să facă un anumit lucru standardizat. El are nevoie de personalități. Conceptul de „Noi” (comunitatea) cedează teren conceptului „Eu” (personalitatea). Cine înțelege acest lucru – are succes. Lumea se schimbă. Lucrurile se schimbă. Oamenii se schimbă. Asta înseamnă că sistemele și paradigmele, la fel trebuie să se schimbe. Altfel începe stagnarea, iar stagnarea înseamnă criză - politică, economică, socială, morală. Și cel mai grav – spirituală. Criză care stă la baza declinului civilizațiilor. În așa cadru, 60 de ani nu e atât de mult. Înțelegerea corectă a raporturilor existente între cultură și educație presupune luarea în considerare a faptului că aceasta din urmă nu numai că vehiculează variatele conținuturi ale culturii și pregătește indivizii pentru înțelegerea și asumarea adecvată a acesteia, ci și asigură, prin intermediul unor acțiuni specifice, formarea și dezvoltarea potențialului de creație culturală al membrilor unei societăți. Extinderea permanentă a orizontului cultural al speciei umane necesită, în vederea evitării supraîncărcării activităților de tip școlar, regândirea raporturilor dintre cultura generală (*ansamblul cunoștințelor și deprinderilor considerate a fi necesare și suficiente pentru dezvoltarea multilaterală a personalității elevului*) și cultura de specialitate (*totalitatea informațiilor și procedurilor destinate celor care aprofundează un anumit domeniu al cunoașterii*).

Problematica optimizării relației dintre cultura generală și cultura de specialitate, dintre ceea ce trebuie să știe toți indivizii, pentru a putea ființa optim în contextul existenței culturale și ceea ce rămâne rezervat specialiștilor din diversele domenii, reprezintă una dintre polemicele, care caracterizează realitatea educațională contemporană.

Odată cu intrarea în Uniunea Europeană s-a schimbat și sistemul de învățământ, iar familia a devenit implicată din ce în ce mai mult. Totodată, personalul didactic lucrează cu reprezentanții comunității locale (părinți și diferiți agenți sociali). Într-o asemenea perspectivă, politica educației devine o sferă de activitate socială integrată în domeniul vieții publice. Politica educației stabilește finalitățile macrostructurale cât și acțiunile de atingere ale acestora. Atingerea învățământului european presupune adaptări succesive, efectuate din mers, în sistemul comportamental al sistemului nostru de învățământ.

Totodată, integrarea în Uniunea Europeană afectează, într-o oarecare măsură comportamentul oamenilor din instituțiile de învățământ (autorități școlare, profesori, elevi și

alții), cât și comportamentul familiei față de școală. Comunitatea dintre școală, familie și comunitatea locală trebuie să fie fluentă, sinceră și deschisă. Inițiatorii trebuie să le explice celorlalți, planul de schimbare, să evite dezacordul și să creeze o atmosferă democratică. Pe parcursul schimbării începe să se contureze o nouă viziune, o viziune în care strategia și practica sunt puse în aplicare, în practică, iar școala și familia se implică personal în derularea acțiunilor. Comunitatea locală poate promova procesul de reformă a învățământului și a integrării europene, poate elabora politici de dezvoltare a resurselor umane, în special prin atragerea celor mai buni absolvenți, precum și a specialiștilor care au urmat strategii doctorale în corpul profesoral și în centrele de cercetare din cadrul școlii.

Promovarea unui management informațional performant care asigură o politică eficientă de democratizare a informațiilor în școală, promovarea unei politici adecvate de evaluare a performanțelor profesionale a personalului din învățământ sunt doar câteva lucruri pe care comunitatea le poate schimba în contextual integrării.

Pentru a răspunde exigențelor generate de schimbarea socială, economică, politică, definindu-se ca un factor activ în cadrul parteneriatului educațional, școlile românești trebuie să răspundă unor cerințe specifice actualului context social: racordarea permanentă la schimbarea social - economică; asumarea și promovarea setului de valori caracteristice democrației; fixarea direcțiilor de acțiune care pot efectua realizarea acestor valori și principii; crearea unui mediu educațional capabil să faciliteze orientarea, dezvoltarea, integrarea copiilor, adolescenților, tinerilor; asumarea unui rol active în cadrul comunității; acceptarea și practicarea rolului de inițiator, susținător, catalizator în cadrul parteneriatului educațional.

Marile probleme care definesc lumea contemporană au dus, în mod firesc și necesar la conturarea și definirea „noilor tipuri de educație”.

Educația cultural – artistică desfășurată în unitățile de învățământ, pe baza curriculumului național și educația extrașcolară sau informală au împreună un rol important, atât în transmiterea cunoștințelor, cât și în formarea competențelor intelectuale, a atitudinilor și comportamentelor necesare tinerilor într-o societate democratică.

Educația prin și pentru cultură, are ca scop principal, crearea mediului favorabil receptării / asimilării valorilor culturii. Cultura – cadrul formării omului, a „generației integrării europene”, reprezintă conținutul educației.

În concluzie, schimbările produse de integrarea țării noastre în Uniunea Europeană, conduc spre un sistem de învățământ global și deschis, în care relația școală – familie – comunitatea locală ușurează mobilitatea, pe orizontală și verticală a celor ce învață și a celor pe care-i învață și le multiplică modalitățile de opțiune.

O relație școală - familie - comunitate reprezintă un factor important al accelerării ritmului progresului școlar în țara noastră.

BIBLIOGRAFIE:

1. ALBULESCU, I- *Pragmatica predării. Activitatea profesorului între rutină și creativitate.*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2009.
2. BOCOȘ, M., JUCAN, D.- *Teoria și Metodologia instruirii. Teoria și Metodologia evaluării. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor.*, Cluj-Napoca, Ed. Casa Cărții de Știință, 2007;
3. GLAVA, C. – *Formarea competențelor didactice prin intermediul e-learning.*, Cluj-Napoca, Ed. Casa Cărții de Știință, 2010.
4. IONESCU, M.- *Instrucție și educație. Paradigme educaționale moderne.*, Cluj-Napoca, Ed. Eikon, 2011.

DEZVOLTAREA ÎNCREDERII ÎN SINE LA PREȘCOLARI

Prof. Cîmpean Lucia

Prof. Înv. Preșc. Florea Monica-Maria

Grădinița Cu Program Prelungit, „Lumea Copiilor” Blaj

MOTTO: „Copiii trebuie creșcuți pentru ei, nu pentru părinți.”

„Un copil poate oricând să-l învețe pe un adult trei lucruri: cum să fie mulțumit fără motiv, cum să nu stea locului niciodată și cum să ceară cu insistență ceea ce-și dorește”. – N. Iorga

Educația și cunoașterea copiilor sunt două acțiuni aflate în strânsă interdependență, orice activitate educațională întemeindu-se pe cunoașterea copilului, iar calitatea procesului educațional depinzând în mod esențial de abilitățile celor care le întreprind.

Din acest motiv este important ca preșcolarii să se dezvolte într-un mediu sigur și structurat, să se raporteze încrezător atât la educatoare, cât și la colegii din grupă, să-și dezvolte/consolideze încrederea în forțele proprii, precum și în colegi, prieteni.

Convinse de importanța dezvoltării încrederii, am căutat să desfășurăm activități care să ajute copiii să-și dezvolte încrederea în sine, în propriile forțe, capacitatea de a nu se da bătuti atunci când le este greu. Încrederea este o calitate esențială a oamenilor și se poate cultiva la fel ca orice altă calitate.

Vrem să creștem copii încrezători în ei, dar care să fie empatici cu semenii lor, să aibă omenie, pentru că în zilele noastre sunt tot mai mulți copii care se cred mai presus de ceilalți și îi șicanează și umilesc pe cei care sunt altfel decât ei, fără să se gândească o clipă cum sunt afectați aceștia de comportamentul lor, fără să se pună nici o secundă în pielea victimelor lor. Vrem copii care să treacă prin viață cu capul sus, dar fără să piardă contactul cu realitatea și cu semenii lor. De aceea, trebuie să ne alegem cu grijă vorbele și să ne cântărim bine acțiunile, ca să nu cădem în extreme.

Clădirea încrederii copilului e un subiect delicat, pentru că vrem un copil cu imagine de sine bună, dar nu vrem să ajungă un îngâmfat, vrem să-i dăm încredere în abilitățile lui, dar nu să fie rupt de realitate și să ajungă să fie ridiculizat de colegi. Încercăm să-l ajutăm să-și găsească prieteni (interese comune), să realizăm cu ei colaje, lucrând în grupuri mici, îi laudăm atunci când ridică mâna și participă activ la activitățile frontale, stabilim un sistem de recompense pentru participare activă la activități. Dacă surprindem copilul făcând ceva bun din proprie inițiativă, fie că-și strânge singur jucăriile, fie că ridică o hârtie aruncată pe jos, fie că-și ajută frățiorul sau surioara cu ceva, îl laudăm, îi spunem că e de mare ajutor.

Copilul trebuie ascultat cu atenție când vorbește cu noi, îi punem întrebări concrete, îl încurajăm să împărtășească orice trăire, emoție, îl întrebăm cum se simte o situație dată etc. Nu numai că-l ajutăm să-și dezvolte abilitățile verbale și de comunicare, ci îi și arătăm că gândurile, emoțiile, sentimentele lui sunt importante. Mai mult, am creat astfel o cale de comunicare permanentă cu copilul, cale care devine tot mai importantă odată cu înaintarea în vârstă a acestuia. Copiilor încrezători nu le este frică să facă greșeli când învață ceva nou, când

întâlnesc colegi noi de grupă vorbesc cu voce potrivită, iar părinții lor trebuie să aprecieze comportamentul ce denotă încredere.

Desenul sau pictura sunt esențiale, nu numai în exprimarea personalității copilului, ci și în creșterea stimei de sine. Chiar dacă are o temă dată, copilul trebuie lăsat să se exprime așa cum dorește, fără a fi corectat, iar apoi să fie încurajat să povestească despre ce e a realizat și la ce s-a gândit când a desenat sau pictat. Nu trebuie să uităm să apreciem întotdeauna eforturile și să nu criticăm dacă ni se pare că desenul lui nu seamănă cu tema dată, deoarece fiecare copil transpune în desen percepții proprii ale unor concepte sau obiecte. Nu există un desen *perfect* pentru floare. Copilul o poate trasa așa cum își imaginează: poate să fie formată din linii și punctulețe, pete de culoare etc. Acesta este modul în care percepe floarea la acel moment și poate spune multe despre dezvoltarea cognitivă, starea lui emoțională sau psihologică.

Încrederea la copii am conturat-o prin activități la care a participat păpușa Ioana Cea Încrezătoare; cu ajutorul păpușii, copiii au înțeles noțiunea de **încredere**, au pronunțat cuvântul, l-au despărțit în silabe, au identificat sunetul inițial/final. Păpușa Ioana cea Încrezătoare se prezintă copiilor, explicându-le de ce i se spune așa (sta cu spatele drept, vorbește tare ca să fie auzită de oameni, știe să facă multe lucruri, fără să-i fie teamă de greșeli, își face noi prieteni, spune ceea ce gândește, etc.). Ioana Cea Încrezătoare a fost primită cu bucurie și a participat la activitățile zilnice, intervenind, apreciind efortul copiilor, încurajându-i pe aceștia să fie încrezători în forțele proprii.

Am purtat discuții cu copiii, încercând să-i ajutăm să înțeleagă că atunci când învățăm ceva nou nu trebuie să le fie teama de greșeli, trebuie să spună ce gândesc și ce doresc să facă. Am dat exemple de momente din activitatea lor când am observat că au dat dovadă de încredere. Copiii au dat apoi și ei exemple din experiența lor de la grădiniță și de acasă, identificând situații în care au fost încrezători (am construit cel mai frumos bloc, am fost cea mai bună gospodină etc.). Comportamentul încrezător al copiilor s-a exersat prin desfășurarea mai multor activități și prin realizarea cu succes a sarcinilor trasate, demonstrând că au încredere în ei :

Lectura educatoarei și apoi dramatizarea „CĂSUȚA DIN OALĂ” a oferit copiilor un exemplu grăitor a ceea ce înseamnă ÎNCREDERE. Exemplele din natură, lumea atractivă a animalelor i-a ajutat să înțeleagă semnificația a ceea ce este ÎNCREDEREA: decizia de a-și alege prietenii, în ciuda unor relații nu tocmai de încredere.

Învățarea cântecului Ioana cea Încrezătoare.

Prin jocurile de prezentare punem baza încrederii și acceptării reciproce, instaurăm atmosfera care va predomina mai târziu. Acestea sunt potrivite pentru inițierea unui prim contact între copii; cu ajutorul lor putem crea o atmosferă calmă, neîncordată, astfel se înlătură teama și inhibiția începutului, dezvoltarea încrederii în colegi.

„Să ne prezentăm” - dezvoltarea încrederii în sine - copiii și educatoarea stau în cerc, unul dintre ei se prezintă, spunându-și prenumele. Următorul copil repetă numele auzit, apoi adaugă propriul prenume. Fiecare copil rostește deci câte două prenume, prenumele propriu și cel al vecinului din stânga lui. După mai multe exerciții, numărul prenumelor poate să crească: pot fi repetate două prenume ale copiilor precedenți și adăugat prenumele propriu.

Variante:

- Prenumele pot fi rostite cu glas tare, șoptit, repede, rar, cu exprimarea unui anumit sentiment (fericit, trist, cu teamă, rugător etc.);

- Se poate bate din palme la fiecare silabă a numelui rostit;

- Copilul poate să-și cânte propriul nume pe o linie melodică aleasă de el, ceilalți repetă cântând.

„Eu sunt...” - un joc prin care urmărim conturarea unei imagini pozitive de sine, a

încrederii în propriile forțe, dezvoltarea autocunoașterii și intercunoașterea, într-un cadru de respect, încredere și cooperare; dezvoltarea sentimentului propriei valori și conturarea, pentru sine și pentru ceilalți, a unei imagini de sine pozitive.

Materiale: jetoane, masă, scaune.

Activitatea propriu-zisă: Pe o masă vor fi mai multe jetoane cu imagini ce reflectă, în acțiuni, trăsături **pozitive** de caracter. De exemplu: un copil care udă florile cu stropitoarea (hârnicie); doi copii care-și dau mâna sau se îmbrățișează (prietenie); un copil care oferă brațul unei bătrâne să treacă strada (politețe) etc. După ce toți copiii au descoperit aceste imagini și sensul lor a fost înțeles de fiecare, se alege de către grup un anume copil care va fi caracterizat în ziua respectivă. Copiii stau în cerc pe scăunele, iar copilul ales va fi rugat să se așeze în mijloc; ceilalți aleg câte un jeton care consideră că reprezintă o calitate a personajului ales și-l așează pe măsuta ce se află în fața acestuia. Copilul ales are sarcina de a rosti cu voce tare trăsăturile pozitive pe care le reprezintă fiecare jeton adus de colegii lui. Dacă el consideră că însușirea îl caracterizează, va spune, de exemplu: „Eu, Andrei, sunt harnic”, iar dacă nu crede că i se potrivește, va pune jetonul deoparte. La sfârșit va spune toate trăsăturile pozitive de caracter care i-au fost atribuite și pe care el însuși le-a acceptat. De exemplu, „Eu, Andrei, sunt vesel, harnic, atent, politicos etc.”

„Răspunde cântând” - copiii stau în cerc, educatoarea este cea care începe jocul; stând în mijlocul cercului se prezintă, cântând: "eu sunt Monica," apoi atinge un copil și tot cântând întreabă "tu cine ești"? - cel atins trece în mijlocul cercului, se prezintă, atinge un alt coleg - jocul continuă până se prezintă toți copiii din grupă.

„*N-am vecin*”- copiii stau șezând pe scăunele, un loc rămâne neocupat. Copilul din stânga locului neocupat rostește următoarele versuri:

N-am vecin și-mi pare rău,

Scăunelul este gol;

Vreau (GEORGIANA) să vină

Să stea acum lângă mine.

Copilul solicitat ocupă scăunelul liber, jocul este continuat de copilul lângă care se află scăunelul liber. **Variante:**

Nu se rostește prenumele copilului solicitat, el este chemat cu "privirea";

Numele copilului chemat se formează doar din buze (exersarea citirii labiale);

Cel solicitat merge să-și ocupe scăunelul imitând un animal, o pasăre, se poate deplasa cu spatele, sărind pe un picior etc.

„*Să facem cunoștință*”! - dezvoltarea încrederii în colegi, formarea de noi prieteni. Se formează două cercuri concentrice (același număr de participanți) - pe un fond muzical, copiii se deplasează în direcții opuse pe conturul celor două cercuri. La oprirea muzicii, sau un alt semnal, ei se opresc și formează perechi; cei doi copii fac cunoștință, spunându-și numele mic. Se repetă jocul de mai multe ori, apoi fiecare participant enumeră numele colegilor pe care i-a cunoscut.

„*Șiragul perlelor*”- joc pentru dezvoltarea încrederii - copiii stau în cerc unul lângă altul, fără contact corporal. Educatoarea așează mâna dreaptă pe umărul copilului din dreapta ei, apoi spune: "am descoperit o perlă, ea (el) se numește Lavinia." Lavinia, la rândul ei, continuă jocul până ce se formează un șirag de perle. Educatoarea concluzionează: suntem unici ca perlele, împreună formăm un șirag, un colectiv, cel al grupei mari.

Variantă: Pentru ca valoarea perlelor să crească, copiii, după atingerea și rostirea prenumelui celui din dreapta, spun și o însușire a celui atins: Am descoperit o perlă, ea se numește Maria și este harnică, (politicoasă, prietenoasă, veselă, etc. sau are părul scurt, ochii căprui, este înaltă etc.).

Aplicarea la grupă a acestor jocuri a fost un real succes, deoarece copiii au participat cu entuziasm și interes la jocurile organizate, menite să pună în valoare dezvoltarea încrederii în forțele proprii, ce vor aduce multe satisfacții în viitor.

În vederea dezvoltării și consolidării încrederii la preșcolari am desfășurat diferite acțiuni, întâlniri cu părinții copiilor pe tema încrederii, sugerându-le desfășurarea de jocuri împreună cu aceștia și acasă, jocuri ce pot fi desfășurate cu multă ușurință: „Cel mai bun constructor!”, dezvoltând astfel încrederea în forțele proprii; „În vizită la un prieten”- dezvoltarea încrederii în colegi, prieteni. Prin participarea și implicarea părinților, copiii câștigă mai multă încredere în forțele proprii, știind că părinții le sunt alături.

În munca cu părinții i-am ajutat să înțeleagă faptul că încrederea presupune foarte multe lucruri, demonstrând comportamente încrezătoare în domenii diferite (se va plăcea pe sine, are poziție corectă, cu spatele drept, se uită în ochii oamenilor când vorbesc etc. încrederea verbală - nonverbală, realizează cea mai frumoasă

construcție – încredere în muncă, vorbește cu colegul dacă se poate juca cu el – încredere socială). Cel mai important este să-i încurajăm pe copii să fie încrezători în forțele proprii, să se implice, să se bucure, să participe la activități, pe măsura posibilităților pe care le au, iar prin atitudinea noastră să-i determinăm să-și sprijine/aprecieze colegii și nu să-i descurajeze

sau să-i marginalizeze. Un copil cu încredere în sine va lucra independent, fără să ceară continuu ajutorul cadrului didactic, va împărtăși idei cu ceilalți colegi sau cu adulți. În concluzie, comportamentul copiilor depinde foarte mult de comportamentul propriilor părinți, care nu sunt altceva decât o oglindă fidelă pentru ei.

AM REUSIT!

BIBLIOGRAFIE

BERNARD, M. - Program educațional DA, POTI , Editura RTS, Cluj-Napoca, 2009;
CÎMPEAN, L. - Educația morală-modalități de educație morală la vârstă preșcolară, pag.55- Ed.Universul Școlii, Alba Iulia, 2007;
CERGHIT, I, NEACȘU, I., PÂNIȘOARĂ, I., O. - Prelegeri pedagogice, Ed.Polirom, Iași;
GHID DE LUCRU CU PĂRINȚII –Programul educațional DA,POTI!;
CIOFU, C. - Interacțiunea părinți-copii, Editura Medicală, București 1998;
IGNAT,E., SUCIU, V.- Programul educațional „Da Poți!”- Revista Cercurilor Pedagogice ale Învățămintului Preprimar, pag.3;
LIBEG C. Profesor psiholog - Exemple de activități ce vizează dezvoltarea socio - emoțională la vârsta preșcolară;
PANAITE,O.- Prin joc spre viață, Ed. Reîntregirea, Arhiepiscopia Ortodoxă, Alba-Iulia, 2011.

"PETRECEREA TIMPULUI LIBER ÎN MOD UTIL ESTE FOARTE IMPORTANTĂ PENTRU TOATĂ LUMEA!" TABERE DE VARĂ LA COLEGIUL "BETHLEN GÁBOR" DIN AIUD

Prof. Kerekes Ferenc, Colegiul Național „Bethlen Gábor” din Aiud

Anul trecut au fost organizate două tabere de vară în care copiii s-au simțit deosebit și au dobândit o mulțime de experiențe. Prima tabără a fost tabăra de înot la Geoagiu în care elevii au putut să facă cunoștință cu înotul sportiv, să participe la diferite excursii și drumeții, dar și să înoate liber la ștrand. A doua tabără am organizat-o la Colegiu pentru echipele reprezentative de baschet fete și băieți. Pe lângă antrenamentele zilnice de baschet, elevii au participat la diferite acțiuni de voluntariat și de întreținerea și curățirea bazei sportive, s-au distrat și s-au simțit excelent împreună.

Încurajați de acest succes și motivați pentru a obține rezultate sportive și mai bune, ne-am gândit ca și pentru anul acesta să organizăm astfel de tabere.

"Petrecerea timpului liber în mod util este foarte importantă pentru toată lumea!"

Am păstrat sloganul și de această dată, iar pentru elevi am pregătit din nou două tabere de vară, cu posibilitatea de a se distra și de a se simți excelent împreună.

Facilități moderne, spațiu adecvat, atmosfera bună sunt trăsăturile specifice ale taberelor de vară de la Colegiul Bethlen Gábor. Orice sprijin indiferent dacă este mic sau mare, de tip material sau financiar, își pune amprenta asupra activităților desfășurate în aceste tabere.

Am crezut de asemenea că putem continua activitatea începută anul trecut, sprijinul venind atât din partea copiilor dar și a municipalității. Proiectul pentru tabere "Ne antrenăm să câștigăm" a fost depus și de această dată cu succes la Primărie, iar acceptarea lui a făcut

posibilă finanțarea celor două tabere.

Prima tabără a fost din nou tabăra de înot "Ne antrenăm să câștigăm", organizată în perioada 29 iulie - 02 august în localitatea Aiud la Colegiu, exploatând pe deplin piscina lungă de 33 m de la ștrandul municipal. Înotul, dacă cunoști tehnica, este unul dintre acele sporturi care nu numai că întărește organismul, dar are și o mulțime de efecte benefice. Efectele sale pozitive asupra sistemelor și organelor sunt acum bine cunoscute. Înotul este o sursă de bucurie, mișcare pentru creier și pentru corp și este, de asemenea, cel mai bun izvor de sănătate.

Tabăra a fost organizată pentru elevii claselor primare, care au înotat în fiecare săptămână, timp de mai mulți ani, la o piscină acoperită din oraș, au participat și la o tabără de înot de trei zile anul trecut.

Copiii au avut posibilitatea de a efectua mișcare în aer liber, exerciții de gimnastică, alergări ușoare, precum au testat și diferite ștafete aplicative și jocuri de mișcare. Zilnic au fost 60 minute de antrenamente de înot, trei mese pe zi și o varietate de activități programate.

Excursia de o zi a fost în comuna Colțești, unde s-a vizitat și Castelul Ilona. Pentru încheiere am organizat și un banchet, dar finalul a fost un concurs de înot pentru stilurile de înot liber, bras și spate pe distanța de 33 m, defalcat pe grupe de vârstă, separat pentru fete și băieți.

Deși nu prea există oportunitate pentru competiții sportive sau desfășurarea unor concursuri de înot, părinții au sprijinit pe deplin această activitate ei contribuind și la punerea în aplicare a diferitelor programe.

A doua tabără "Ne antrenăm să câștigăm", a fost o tabără de vară pentru elevii componenți ai reprezentativelor de baschet ale colegiului fete și băieți. Perioada de desfășurare a fost 26-30 august. Programele au fost organizate în jurul jocului de baschet, elevii având posibilitatea de a participa și la alte activități ca înotul sau acțiuni de voluntariat. S-a încercat permanent conștientizarea elevilor noștri să se pregătească cât mai conștiincios pentru a face față cu succes la competițiile și campionatele viitoare. Jocul de baschet a devenit unul dintre cele mai populare jocuri sportive nu numai la nivel mondial, dar și în colegiul nostru, datorită vitezei de execuție, a spectaculozității și a variațiilor tehnico-tactice. Datorită naturii de joc colectiv are o contribuție semnificativă și în educația elevilor dintr-o anumită comunitate.

Programul taberei a început la ora 7 cu deșteptarea, înviorarea de dimineață și micul dejun. La ora 9 au urmat antrenamentele de baschet cu multe jocuri cu mingea de baschet, diferite ștafete și parcursuri aplicative. Jocurile școală 3x3, 4x4, 5x5 au inclus atât cerințe tehnice cât și tactice. După masa de prânz, a urmat o perioadă de revenire a organismului și relaxare apoi înot la piscina acoperită sau meciuri amicale cu echipe de amatori. Seara, după cină, de obicei, copii s-au odihnit, ascultând muzică sau jucându-se jocuri distractive. Stingerea s-a dat în fiecare seară la orele 23.

Vremea ploioasă a schimbat planurile noastre de mai multe ori. S-au petrecut foarte multe ore în sală, aranjarea și curățirea s-a realizat numai în interiorul sălii de sport.

Asemenea activități de petrecere a timpului liber, utile pentru a promova organizarea de tabere de vară, au fost scopul principal pentru mine și colegul meu, profesorul de educație fizică și sport Ferencz Sándor .

ION CREANGĂ ȘI BASMUL CULT

Profesor Ciontea Elena-Gabriela, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

Inițial, căutându-și ritmurile și structurile, condițiile și propria modalitate de „a fi”, literatura cultă a imitat, a prelucrat, a adoptat ori a dezvoltat creația populară, cum ușor se poate constata în orice literatură națională. Aceasta a fost treapta firească a asimilării într-un proces de continuitate organică. Apoi, straturile s-au sedimentat, iar modelul nu a mai fost înțeles ca o echivalare și o raportare „tehnică”, ci ca un nivel valoric patrimonial, deci ca o garanție că virtualul poate deveni realitate și, la sfârșitul secolului al XIX-lea, literatura română se afla ea însăși în punctul de consolidare a unei astfel de înțelegeri estetice a raportului popular / cult. Momentul în care a apărut Ion Creangă a fost privit de la început ca o excepție, ca o abatere, în raport cu sensurile și statutul literaturii timpului, stare de fapt cu atât mai evidentă, mai șocantă, cu cât măsura valorică a textelor suporta orice argumentare. Compararea operei lui Ion Creangă cu a lui Ch. Perrault, frații Grimm, H.C. Andersen și chiar Rabelais nu este în defavoarea humuleșteanului, iar o argumentație mai târzie ca cea a lui Jean Boutière, se susține și ea în întregime: „Această transformare a basmului popular în operă de artă e un fapt ce nu se întâlnește la multe națiuni. Editorii de proză populară, începând cu frații Grimm, au cizelat adesea poveștile pe care le culegeau; în mod frecvent, de asemenea, ei au reconstituit variante ideale topind în una singură mai multe versiuni incomplete: Petre Ispirescu, cel dintâi povestitor din România după Creangă, n-a procedat altfel. Dar sunt foarte rari aceia care, precum Creangă, au avut talentul de a însufleți și de a întineri vechile teme populare. Iată de ce majoritatea culegerilor de basme care, de un secol au fost publicate în toate țările, nu mai sunt citite astăzi de specialiști. Numărul acelor care au cunoscut și cunosc un considerabil succes de public este foarte restrâns. Nu se pot cita, în ordine cronologică, decât colecțiile lui Ch. Perrault, ale fraților Grimm, ale canonicului Schmid și ale lui Andersen”¹. În lumina, în deschiderea unor cercetări actuale, Ion Vlad notează, fără a dezvolta însă: „(...) asistăm la metamorfozarea unei tipologii epice derivate din constantele eposului, dintr-o altă participare a rapsodului, dispus să re-creeze formele vechi ale poveștii și ale basmului”². Putem afirma că, prin opera sa, Ion Creangă ilustrează fenomenul rar, aparent imposibil, al introducerii structurilor „epicii” populare în sfera literaturii culte, nu doar ca un proces de modernizare, ci și ca unul de actualizare a unor structuri originare, arhetipale, de activare a acestor structuri – sub semnul artei culte –, ce-și pierduseră capacitatea productivă. Structura basmului, arhetipală, cum am văzut, este o structură inactivă, incapabilă de a genera noi unități, de a se ridica în noi entități artistice, fără actualitate genetică, deci. Or, transformând structura arhetipală a basmului în câmpul literaturii culte, regenerând-o astfel, Ion Creangă nu a „adaptat” forme, nu a efectuat un simplu „transplant”, ci a creat un nou orizont productiv unei matrici sterile. Creangă este, așadar, atât creatorul unui particularizat univers artistic, cât și al posibilității acestui univers, al impulsurilor, cadrului și modalităților sale genetic – primordiale într-un timp nou.

Bibliografie

1. Boutière, Jean: *Ion Creangă*, București, Ed. Eminescu, 1977
2. Cristea, Valeriu: „Despre Creanga”, București, Editura Litera, 1989
3. Rotaru, Valentina: „Basmul românesc cult”, București, Editura Aula, 2001
4. Vlad, Ioan: „Povestirea. Destinul unei structuri epice”, București, Editura Minerva, 1972

¹ J. Boutière, *Ion Creangă*, București, Ed. Eminescu, pp. 313-314

² I. Vlad, *Povestirea. Destinul unei structuri epice*, București, Editura Minerva, 1972, p. 65

EVALUAREA CUNOȘTINȚELOR PRIN TEHNICI DE PEDAGOGIE FREINET

Prof. inv. primar Țîra Ioana Maria, Colegiul Tehnic „Al. Domșa” Alba Iulia

Perioada de evaluare a cunoștințelor elevilor trebuie valorificată prin acele modalități de evaluare care ne permit să aflăm cu adevărat ceea ce dorim. Elevul nu este o simplă mașină de învățat, lui îi sunt necesare strategii cognitive de percepere, înțelegere și interpretare a lumii, corespunzător experienței dobândite.

În acest context, pedagogia Freinet oferă o seamă de orientări și principii fundamentale: este o pedagogie centrată pe copil, o pedagogie a muncii motivate, o pedagogie personalizată, a comunicării și cooperării. Ea răspunde și acelor criterii de elaborare și materializare a perioadei de evaluare care nu trebuie să streseze sau să șocheze, să producă disconfort fizic și psihic, ori să declanșeze energii negative, ci să se constituie într-o permanentă comunicare motivațională și relațională cu cei din jur.

În concordanță cu asemenea orientări fundamentale, am considerat oportună abordarea ei în perioada de evaluare pe baza tehnicilor Freinet.

Substanța pedagogiei Freinet o constituie așa - numitul **text liber**.

Textul liber este textul pe care copilul îl scrie în mod liber atunci când dorește și unde dorește, după subiectul care îl inspiră. Pentru redactarea unui text liber a fost necesară implicarea copilului în situații stimulatoare și motivante, ca de exemplu cea oferită de presă, fără de care această tehnică s-ar fi redus la o pură metodă școlastică. Textul liber este o tehnică bine ancorată în viața și mediul copiilor, care continuă firesc cu tipărirea acestor texte în revista clasei.

Tehnicile de lucru avute în vedere le-am aplicat la clasa a IV- a la fiecare disciplină de învățământ în parte, așa după cum exemplele de față o vor ilustra.

Fie că am lucrat cu toată clasa, în grupuri mai restrânse sau individual, satisfacția participării la activitate a avut „acoperire” în materializarea concretă a temelor tratate. Prezentarea în clasă, pe un panou special, a lucrărilor realizate, susținerea individuală a unor proiecte în fața clasei, precum și participarea elevilor la redactarea computerizată a produselor, toate s-au regăsit în atitudinea nouă, pozitivă a acestora față de actul de învățare prin raportarea fiecăruia la activitatea de grup, prin preluarea unei responsabilități individuale în cadrul echipei cât și ca element decizional într-o anumită situație dată.

Atmosfera creată în cadrul activităților a fost cea de lucru, de colaborare, de afirmare a unei identități.

În acest context, elementele de creativitate, comunicare și găsirea identității elevului apar vizibile și viabile, totul putând fi verificat în lucrările realizate.

Elevilor li s-a prezentat înainte cu o săptămână tematica pusă în discuție „Anotimpurile”. În acest timp ei au putut reciti textele studiate în decursul anului, au apelat la surse bibliografice, iar la începutul zilei de școală textele libere au fost citite de către autori, întregii clase. Un elev a notat la tablă toate titlurile și autorii lor. Prin votul elevilor s-a hotărât care dintre textele prezentate va avea „onoarea” de a fi tipărit.

Textul ales a fost transcris pe tablă, așa cum l-a alcătuit autorul, a fost citit și pus în discuția întregii clase, frază după frază. Au fost puse în evidență greșelile de ortografie și de punctuație, sintaxă și lexic. La această muncă au participat toți elevii conduși de mine, fără a-mi impune punctul de vedere. „Punerea la punct” a textului liber a constituit un moment de mare importanță în viața clasei care practică tehnicile Freinet. Din punct de vedere al structurii lingvistice, ea a dat naștere la prețioase probleme de reflexie ortografică și gramaticală, care reluate apoi au fost fixate prin intermediul exercițiilor cu fișe autocorective.

O dată terminată punerea la punct, textul a fost folosit din punct de vedere al posibilităților pe care le oferă în scopul formării lingvistice. E vorba mai ales de „vânătoarea de cuvinte”, de explicarea gramaticală și exerciții diverse, în special conjugarea verbelor.

Textul a fost apoi recopiat de elevii care în săptămâna respectivă au fost cuprinși în opționalul de informatică. Între timp alți elevi au pregătit bordurile, chenarul care urma să înfrumusețeze pagina tipărită. Imediat după ce s-a terminat tehnoredactarea textului el a fost corectat de copii. Când nu au mai fost găsite greșeli s-a trecut la scoaterea definitivă a materialului.

La științe elevii au pregătit tema: „Sol, apă, viață”. Munca în grup a prilejuit aprofundarea cunoștințelor fundamentale. De exemplu, în cazul apei elevii și-au adresat întrebări care i-au interesat: „Care este formula apei?”, „Cum se schimbă starea de agregare a apei?”, „Care este circuitul apei în natură?”, „Cum putem lupta pentru a exista apă nepoluată?”. Elevii au găsit proverbe și zicători despre apă, pe care le-au prezentat sub forma unor texte libere cu titlul „Apa trece, pietrele rămân”, „Apa lină sapă adânc”. Alți elevi au preferat să ilustreze grafic proverbele. Ca element de grafică, clasa și-a imaginat prezența sa într-o ... imensă picătură de apă.

Ora de istorie am desfășurat-o la Muzeul Unirii din Alba Iulia. Tema recapitulativă a fost „Din trecutul neamului”. Vizita la muzeu i-a învățat pe copii cum să privească, cum să analizeze, cum să prețuiască, să decanteze valorile. Stilul în care muzeograful a condus activitatea a fost unul permisiv, relația dintre elev și muzeograf fiind de comunicare și de conducere democratică. Între cadrul didactic/ muzeograf și elev s-au creat relații socio-afective de încredere, eliberate de teama de a nu face față solicitărilor impuse de procesul educativ.

Metodele pedagogice au fost activ-participative, atrăgând elevii în discuții colective, facilitând schimbul spontan de informații și idei, de impresii și păreri. Contactul direct cu obiectul de patrimoniu a prilejuit o reală satisfacție elevilor, le-a stimulat curiozitatea, dorința de a investiga și de a construi, de a explora și de a descoperi, de a crea. Sarcina elevilor era să observe și să noteze informațiile într-o fișă de observație, să identifice alte surse de informare (manuale, cărți de la bibliotecă, persoane specializate în domeniu, mass - media), iar apoi aceste date să fie aplicate în mod creativ într-un text.

Textele au avut titlurile: „Muzeul Unirii”, „Alba –Iulia - vatră de cultură și civilizație”, „Alba-Iulia – cetatea visurilor noastre”. Textele alese de elevi spre a fi corectate și tipărite au fost: „Muzeul Unirii” și „Alba-Iulia – cetatea visurilor noastre”.

Alți elevi, impresionați de personalitatea domnitorilor Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare au compus poezii în cinstea acestor eroi ai neamului.

Tratarea interdisciplinară este o cerință modernă și necesară în învățământul din zilele noastre.

Introducerea principiului interdisciplinarității mobilizează, în același timp, învățătorii și elevii. Aplicând acest principiu în învățarea geografiei, am observat că se deschid numeroase orizonturi în instrucție și educație care îi ajută pe elevi să-și formeze o privire de ansamblu asupra vieții.

Studierea geografiei beneficiază de conexiuni cu celelalte discipline de învățământ, totodată aceste cunoștințe vin să completeze pe cele de la alte discipline: istorie, literatură, muzică.

Încercând să valorific multiplele valențe interdisciplinare, la geografie am propus elevilor tema: „Să ne orientăm pe hartă”. Elevii au propus desfășurarea orei sub forma unei călătorii imaginare pe harta țării de la Alba Iulia la București.

Activitatea s-a desfășurat pe grupe de experți sub directă mea conducere. Grupele s-au constituit în funcție de aptitudinile elevilor, pe arii curriculare.

Am constituit patru grupe de câte 5 elevi cărora le-am stabilit sarcinile, după un ghid de observare specific fiecărei grupe: 1- echipa geografilor; 2- echipa naturaliștilor; 3- echipa iubitorilor de literatură; 4- echipa istoricilor.

Echipa geografilor a avut ca sarcini: alegerea traseului, orientarea pe hartă, semnalizarea formelor de relief, apelor curgătoare și lacurilor, identificarea localităților străbătute, analizarea profilului economic al localităților și ocupații ale populației.

Echipa naturaliștilor a prezentat tipurile de sol, fauna și flora zonelor poluate.

Echipa istoricilor a identificat vestigii istorice pe traseul ales, prezentând imagini cu acestea.

Echipa iubitorilor de literatură a avut sarcina să noteze impresiile de călătorie.

După desfășurarea activității, elevii grupelor au elaborat texte libere. Textele cele mai reușite au fost alese de elevi pentru a fi editate în revistă. Exemplu „Hai la drum!” „Capitala țării mele”, „Natura, prietena mea”. Alegerea textelor s-a bazat pe tehnica Freinet.

Evaluarea în orele de consiliere și orientare am realizat-o prin joc, simțind că alegând jocul voi avea acces spre sufletul copilului, spre minunata lui lume de gânduri și vise, căci jocul este „binecuvântarea copilăriei”. Am aplicat diferite jocuri care au adus căldură și naturalețe în orele de consiliere și au constituit un „paravan” în spatele căruia, într-o atmosferă permisivă, prietenoasă, s-au pus pe tapet probleme „mari” pentru cei „mici”.

În lumea guvernată cu toată seriozitatea de joc și povești am pășit hotărâtă să o accept și să o respect. Am propus jocuri, dar am manifestat disponibilitate de a desfășura jocuri propuse de către copii, înțelegând că acesta este „un impuls irezistibil prin care copilul își modelează propria-i statuie” (Jean Chateau, „Copilul și jocul” E.D.P., 1967).

Jocurile cu caracter creator propuse în orele de consiliere au fost:

Povestea alfabetului

Acest joc necesită o concentrare deosebită din partea copiilor inventivi, cărora le place să scrie: inventarea unei povești în care primul cuvânt să înceapă cu „A”, primul cuvânt al celei de-a doua propoziții să înceapă cu „B” și tot așa până la „Z”. textul realizat a trebuit să dezvolte tema generoasă a valorilor morale sau să prezinte subiecte legate de viața copilului. Ex. „A fost odată un băiețel care locuia într-o casuță de dulciuri. Bunicul lui îl desfăta seara citindu-i povești.

- Citește bunicule povestea zânei de zahăr!”...

„Decalogul prieteniei”

Copiii au fost îndrumați să se oprească asupra „obligațiilor” de prieten, să le gândească și să adune zece dintre ele într-un decalog al prieteniei. Acesta a fost însoțit de desene sugestive.

„Șotron cu fantezia”.

Jocul presupune elaborarea unor texte libere cu titlul „Îmi imaginez că sunt un/o (noruleț, un scaun, o culoare)”. Subiectele au fost date sau au fost alese de către copii. Acest joc i-a câștigat în totalitate întrucât are cea mai mare încărcătură de libertate și permite desfășurarea neîngrădită a fanteziei. Lucrările de acest gen au oferit prilejul de a face o adevărată „ecografie” sufletească a autorilor, proiectându-și în ele cele mai ascunse dorințe, necazuri, neîmpliniri, acute semne de întrebare (analiza de cazuri - anexă).

„Știri calde în revista clasei”

Un grup de elevi au avut sarcina să redacteze o revistă a clasei cu știri legate, evident, de viața clasei, actualizate la fiecare săptămână. Ceilalți copii din colectiv au putut fi antrenați în activitate ca și colaboratori în vederea selectării, prezentării sau elaborării materialelor. Acest joc a adus satisfacții deosebite și a contribuit la întărirea încrederii în forțele proprii.

Pe parcursul perioadei de evaluare aceste materiale tipărite au fost strânse într-o copertă, îmbogățite cu știri de interes general formând o revistă.

Elementele pozitive ale acestei tehnici sunt următoarele:

- textul liber devine un mijloc de a realiza o punte între școală și viață, fundamentând învățarea pe experiența personală a copilului și pe dezvoltarea capacității sale, într-un context social;
- accentuează dimensiunea socială a limbajului (textele sunt scrise pentru a fi citite și înțelese de alții);
- dezvoltă judecata critică, obiectivitatea aprecierii unui text.

Textul liber dă posibilitatea de a pătrunde în lumea reală a copilului, pentru a-l putea forma prin activitatea educațională: „prin intermediul acestei tehnici asigurăm bazele definitive ale influenței învățământului asupra vieții copilului în mediu, asupra activității sale, asupra a tot ceea ce ascunde el creativ și dinamic, inteligent și uman.” (A. Pettini – Freinet și tehnicile sale).

Tehnicile Freinet urmăresc să „provoace setea”, să facă să izvorască dorința de cunoaștere și să intensifice nevoia de a lucra.

BIBLIOGRAFIE

1. Bernat, E. S., (2003), *Tehnica învățării eficiente*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
2. Burke Walsh, K, (1998), *Crearea claselor orientate după necesitățile copiilor de 8-9-10 ani*, CEDP Step by Step, București
3. Cerghit, I., (2006), *Metode de învățământ*, ed. a IV-a, Editura Polirom, Iași;
4. Pettini, A., (1992), *Freinet și tehnicile sale*, CEDC, București;
5. Rădulescu, M., (1999), *Pedagogia Freinet – un demers inovator*, Ed. Polirom, Iași;
6. Potolea, D., (2008), *Dicționar enciclopedic de educație*, Editura Sigma, București.

PREDAREA ABORDATĂ PRIN PRISMA CARACTERULUI PRACTIC-APLICATIV

*Prof. inv. primar. Alecușan Elena-Gabriela
Școala Gimnazială Axente Sever, structura Mănărade*

Învățământul modern nu poate să rămână numai la teoretizări, dimpotrivă, el caută să sprijine aplicarea în forme variate a cunoștințelor teoretice în activitatea practică, să privească practica drept un criteriu pentru înțelegerea teoriei și mai ales un scop al învățării teoriei.

Principiul legării teoriei de practică formulează cerința ca *lecțiile să ofere suficiente ocazii de valorificare în practică a cunoștințelor teoretice și a capacităților învățate.*

Practica, experiența cu diversele ei forme, apar ca elemente necesare în însușirea cunoștințelor și în construirea cunoașterii personale, ca și în prevenirea teoretizării învățământului. Când elevii nu sunt învățați să-și valorifice practic cunoștințele, apare riscul ajungerii la formalism în învățământ.

În procesul aplicării practice a cunoștințelor are loc o îmbogățire a experienței de viață a elevilor. Ei reușesc să-și formeze și să-și consolideze deprinderi de muncă independentă,

deprinderi practice. Se dezvoltă, de asemenea, spiritul de disciplină, de respect pentru muncă și produsele muncii. Elevii învață să deslușească adevărata însemnătate practică a cunoștințelor teoretice.

Ca modalități eficiente de asigurare a caracterului practic-aplicativ al predării se pot aminti:

- *învățarea centrată pe elev;
- *abordarea stilurilor de predare (vizual, auditiv, practic/kinestezic);
- *abordarea conținuturilor din perspectiva metodelor activ-participative;
- *aplicarea pe scară tot mai largă a jocului didactic;
- *predarea integrată (interdisciplinară, pluridisciplinară, transdisciplinară);
- *învățarea în cooperare;
- *desfășurarea unor lecții cu ajutorul calculatorului.

Conceptul de *învățare centrată pe elev* presupune pregătirea copiilor de azi pentru lumea de mâine. Acest lucru se poate realiza prin mutarea accentului de pe conținuturi pe nevoile reale ale elevului.

Procesul de predare are trei faze (PAR) :

Prezintă (noile cunoștințe)

Aplică (exerciții diverse)

Recapitulează (integrarea cunoștințelor în sistemul de lecții dobândite anterior)

Predarea integrată presupune ca ceea ce se dorește a se dobândi în procesul instructiv-educativ să se realizeze prin: intradisciplinaritate, interdisciplinaritate, transdisciplinaritate.

Intradisciplinaritatea se poate realiza de exemplu prin utilizarea operațiilor aritmetice în calcularea unor măsurători practice a masei corpurilor.

Interdisciplinaritatea se poate regăsi în utilizarea cunoștințelor despre relieful României în lecțiile de istorie care explică modul în care mediul influențează modul de viață al oamenilor.

Transdisciplinaritatea presupune stabilirea unor teme generale – *Prietenia, Anotimpurile, Școala și împrejurimile, Bucuriile iernii* – și tratarea acestora din perspectiva mai multor discipline de învățământ.

O atenție deosebită trebuie acordată metodelor utilizate în predare-învățare.

Acestea să fie centrate pe stimularea structurilor cognitive și operatorii, ca de exemplu: documentarea după surse de informații variate, observarea proprie, exercițiul individual, experimentul, activități care solicită efortul colectiv (de echipă, de grup).

Metodele didactice trebuie de asemenea să dea posibilitatea elevului să intervină nemijlocit în realizarea unor experimente, să-și îmbogățească singuri, în mod independent, cunoștințele, stimulând astfel dorința de a cerceta, de a căuta răspunsuri, de a colecționa diverse mostre din natură, imagini etc.

În funcție de personalitatea copilului și de obiceiurile sale sociale, unele proiecte propuse este bine să le realizeze singur, iar altele în grup. Unele vor solicita supraveghere de către învățător, altele pot fi aduse la îndeplinire doar de către elev. Activitățile solitare îl pot plictisi pe un elev, în timp ce un altul va fi speriat de activitățile în grup. Cu mult tact și delicatețe, învățătorul va trebui să rezolve aceste situații încercând să-i învețe pe elevi cum să colaboreze în cadrul grupului, cum să-și negocieze sarcinile și să-și ducă la îndeplinire atribuțiile asumate, să-i obișnuiască cu o privire critică a ceea ce au făcut ceilalți, dar și cu una autocritică asupra propriilor realizări. Asumarea responsabilității, a eșecului, dar și a succesului trebuie educată la copii ca o situație normală, pentru că nici frica de răspundere și nici falsa modestie nu sunt benefice dezvoltării psiho-comportamentale a acestuia.

Un lucru foarte important, dintre primele pe care un elev trebuie să le învețe, este să-și înregistreze observațiile, iar primul mijloc pe care acesta îl are la îndemână este *jurnalul experimentelor*.

Observațiile care vor fi înregistrate trebuie să conțină câteva puncte importante, ca exemplu :

- Data;
- Tema, titlul lucrării;
- Dispozitivul experimental, cu schemă (desen), dacă aceasta există;
- Materiale folosite;
- Ipotezele de lucru (dacă sunt date anticipat);
- Secvențele, etapele experimentului, investigației;
- Rezultatele, observațiile;
- Concluziile proprii.

Este de asemenea recomandabil ca de câte ori se oferă ocazia, cunoștințele să facă referire la mediul natural apropiat din care vine elevul. Iată cum am conceput la geografie fișa cu titlul:

De la orizontul local la țară

*Am avut bucuria de a vedea lumina zilei în căsuța mea de pe Strada
numărul ... din localitatea*

În prezent sunt elev în clasa la Școala

Din acest an studiez și geografia. Așa am aflat că cerul nu se întâlnește cu pământul, căci acolo e

*Satul meu e udat de râul Îl cheamă pe fratele său,
..... pentru a se uni în orașul pe care poetul Mihai
Eminescu l-a numit*

*Dealurile, încărcate cu râd în soare căci vinul de pe Târnave e
cunoscut în întreaga lume.*

*Județul meu, județul se mândrește că pe teritoriul său a avut loc Marea
Unire din 1 Decembrie 1918 de la Alba-Iulia.*

*Dacă harta țării mele are culorile: verde, gălbui, maro, albastru
înseamnă că are și și și precum și ape limpezi,
cristaline sau litoral la Marea cea Neagră.*

Sunt mândru că sunt român!

Semnează

BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, Ioan: „Didactica”, EDP, București, 1998;

Stanciu, Mihai: „Didactica postmodernă”, Ed. Universității Suceava, 2003;

Mândruț, Octavian: Geografia României, caietul elevului, Editura All, București 2006

METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE – PORTOFOLIU

Înv. Chivoiu Ileana, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Alba Iulia
Înv. Drăgan Ileana, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alba Iulia

Tema: Mihai Eminescu - „Luceafărul” poeziei românești

Scopul: dezvoltarea capacităților de cunoaștere și înțelegere a vieții și operei lirice eminesciene

Obiective operaționale:

- Să recunoască poeziile eminesciene;
- Să-și însușească informații despre copilăria și viața marelui poet;
- Să desprindă mesajul unor poezii;
- Să redea în desene tema unor poezii alese de elevi;
- Să memoreze versurile unor poezii;
- Să creeze versuri despre o temă din poeziile eminesciene.

Resurse procedurale: conversația, explicația, problematizarea, cvintetul, învățarea prin descoperire

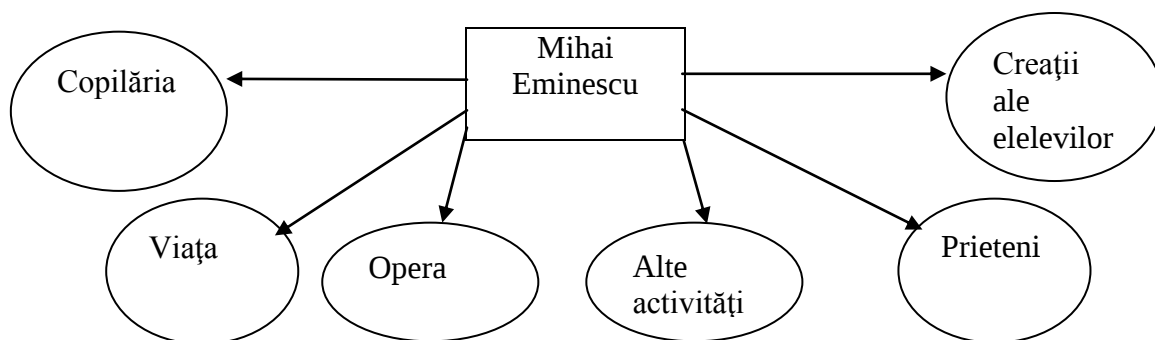
Resurse materiale: cărți, diafilme, internetul, imagini, acuarele

Timp de lucru: 3 săptămâni

Desfășurarea activității:

În cadrul orei de lectură se va preciza tema pe care elevii o vor avea de realizat pe parcursul a trei săptămâni și obiectivele urmărite. Bazându-ne pe cunoștințele deja acumulate de elevi, se va stabili, împreună cu elevii, care vor fi punctele importante ce vor fi în atenția elevilor precum și sarcinile obligatorii și la alegere ce vor reveni fiecărui elev și ceea ce trebuie să conțină portofoliul întocmit de fiecare grupă.

Elevii vor fi grupați în 5 grupe a câte 5 elevi fiecare grupă și vor fi numerotați de la 1 la 5. Fiecare grupă își va alege un lider și un nume pentru grupă. După ce aceste lucruri vor fi rezolvate, se va prezenta harta portofoliului.

Urmărind harta, se vor repartiza sarcinile fiecărui membru al grupei. Fiecare membru al grupei va depune în portofoliu materiale după cum urmează:

Nr. 1 : Poza poetului în diferite ipostaze ale vieții sale, date despre data și locul nașterii, copilăria și familia poetului;

Nr. 2: Studiile făcute de poet în țară și străinătate;

Nr. 3: Date despre poezia eminesciană;

Nr. 4: Alte ocupații ale poetului;

Nr. 5: Prietenii poetului;

Fiecare elev din grupă va întocmi fișe de lectură pentru cel puțin două poezii scrise de Mihai Eminescu, după modelul:

Fișa de lectură

Autorul

Titlul

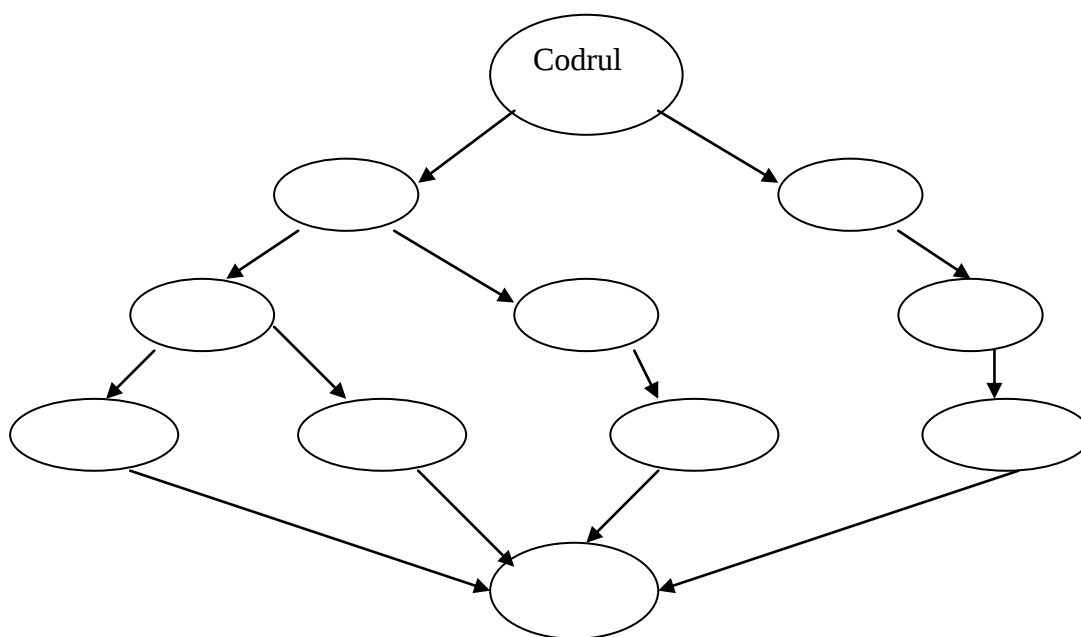
Cuvinte noi

Expresii artistice

Transcrierea strofei care le-a plăcut cel mai mult

Fiecare grupă va adăuga în portofoliu creații ale elevilor, având ca temă poezia eminesciană:

- Desene
- Poezii - creații proprii
- Cvintetul - codrul

Fiecare elev din clasă trebuie să memoreze o poezie care i-a plăcut cel mai mult.

Fiind o activitate ce se va desfășura pe grupe, membrii grupei se pot ajuta între ei sau vor putea solicita ajutor celorlalte grupe.

Evaluarea portofoliului:

În cadrul orei de opțional se vor prezenta portofoliile, vor fi verificate calitativ și cantitativ, elevii vor recita poeziile învățate, vor prezenta creațiile proprii. Portofoliul va fi o „mapă deschisă” în care elevii vor adăuga informații noi primite de la ceilalți colegi sau pe care le vor afla pe parcurs. Se vor face aprecieri asupra activității desfășurate de fiecare grupă și fiecare portofoliu va fi evaluat prin calificativ.

IMPACTUL MEDIA ASUPRA EDUCAȚIEI

Profesor Volonciu Ioana Monica, Colegiul Tehnic „Dorin Pavel” Alba Iulia

Mass-media este atât un mijloc de informare în societatea modernă, cât și un factor al educației, menit să amplifice, să constituie sau să diversifice experiențele cognitive și comportamentale ale indivizilor.

Acțiunile acestui mediu, că și ale celorlalte medii: școala, familia, biserica, instituțiile culturale trebuie să se conjuge pentru a modela adecvat comportamente și conștiințe în acord cu marile idealuri ale epocii.

Relația dintre media și dezvoltarea personalității copiilor a stârnit numeroase controverse, având ca idee principală aceea conform căreia dacă adulții dispun de un fond spiritual relativ cristalizat și, în consecință, sunt capabili să selecteze critic și să asimileze conținutul mesajelor media conducându-se după un sistem propriu de valori deja constituit, în schimb copiii, aflați în plin proces de maturizare intelectuală, afectivă, morală și civică, sunt mai ușor influențabili în sens negativ. Este deci necesară o evaluare a potențialului media ca mijloc eficace de educare și modelare a generațiilor tinere.

În contextul lumii contemporane devine tot mai clar că sistemul tradițional de învățământ, caracterizat printr-un acces limitat, formalism de durată fixă și insuficientă în raport cu volumul de cunoștințe, nu mai corespunde exigențelor dezvoltării umane. Astfel, se conturează evident necesitatea de a face apel la educația permanentă, ca o posibilă soluție la problemele educației viitorului, iar media să devină o resursă a acestui tip de educație. Educația permanentă înseamnă un proces integrator al tuturor influențelor educaționale, într-un sistem coerent și convergent, exercitate asupra individului - în modalități variate și specifice – pe toată durata vieții sale.

Pentru a se putea autoeduca pe tot parcursul vieții, omul trebuie să se folosească cu iscusință de toate mijloacele de socializare și culturalizare pe care societatea i le pune la dispoziție. Media poate reprezenta un instrument util pentru individ în realizarea educației permanente, deoarece are capacitatea de a sprijini, cu rezultate semnificative, îmbogățirea orizontului de cunoaștere, contactul cu valorile culturii, adaptarea la tendințele manifeste în societate.

În legătură cu acest subiect, Ioan Cerghit opina că: „...mass-media formează al patrulea mediu constant de viață al copilului, alături de cel familial, de cel școlar și de anturajul obișnuit de relații.” Media nu se substituie școlii, dar influența sa este complexă, reprezentând un element fundamental în relația dintre om și mediul înconjurător.

Creșterea influenței media în viața socială a provocat importante transformări în ansamblul condițiilor în care se desfășoară acțiunea educativă. O educație modernă, adaptată realității sociale, nu poate face abstracție de noile caracteristici ale vieții socio-culturale.

Curiozitatea și dorința de cunoaștere a copilului nu mai sunt satisfăcute doar în cadrul restrâns al clasei sau al experiențelor cotidiene extrașcolare. Mai mult decât un mijloc de divertisment, media e o fereastră deschisă spre lume, adesea fiind denumită „ochiul lumii”. Media poate oferi posibilități de informare și de instruire extrem de ample; ea poate transmite mari cantități de informații, printr-o prezentare accesibilă, plăcută și captivantă, atrăgând tinerii atât intelectual cât și afectiv. Acționând convergent școala și media se constituie într-un sistem de educație cuprinzător și eficient, apt să satisfacă înalte nevoi formative pe care societatea contemporană le impune membrilor săi.

În urma studiilor de caz realizate în numeroase țări, Wilbur Shramm (1979) a ajuns la concluzia că mass-media poate face față cu succes unei mari trebuințe educaționale, în cadrul școlii și în afara ei, contribuind la îmbunătățirea cantității și calității învățământului. Astfel, mijloacele media pot servi ca suporturi tehnice în predare și învățare sau ca simple mijloace

de informare pentru pregătirea și specializarea cadrelor didactice, alfabetizare și educație elementare, educarea adulților, lărgirea sferei de acțiune a școlii, promovarea acțiunilor de dezvoltare a comunităților în rândul tinerilor.

Aportul educativ al media se realizează prin transmiterea neîntreruptă a unui volum mare de informații, impunerea de valori, atitudini, modele comportamentale, având astfel un rol deosebit în constituirea codului socio-cultural al individului. Însă, spre deosebire de instruirea care se realizează riguros și planificat în sistemul clasic de învățământ pe baza unor programe școlare și sub îndrumarea unui personal calificat, mijloacele mass – media oferă informații în mod spontan și difuz, transformându-se într-o formă de educație de completare realizată în mod neinstituționalizat, în timpul liber.

În comunicarea mediatică, alături de codul lingvistic, întâlnim un cod iconic, ce operează cu imagini, un cod sonor și unul simbolic, acționând fie împreună, fie unele într-o pondere mai însemnată decât celelalte. Conținuturile media au o mare influență asupra modului de a gândi și simți al copiilor și adolescenților.

Piaget, în lucrarea sa „Psihologia Inteligenței”, demonstrează că evoluția mentală nu apare ca rezultat al unor acumulări continue, ci are un caracter stadial, pe etape, fiecare având o anumită structură specifică.

Dacă până la vârsta de patru ani copilul are o gândire simbolică și preconceptuală, el manifestând o atracție deosebită față de imaginile viu colorate (desene animate) și mai puțin de producțiile radiofonice, între patru și șapte ani copilul dezvoltă o gândire intuitivă, adică apare dorința lui de a imita și e fascinat de puterea și actele adulților dorind fervent să-i imite. Sfera interesului pentru emisiunile TV se lărgeste, sunt vizionate alături de desenele animate și emisiunile cu și despre copii, iar poveștile radiofonice încep să le stimuleze fantezia. Între șapte și doisprezece ani copilul manifestă o mai mare deschidere la noutate, iar până la 16 ani se cristalizează primele interese și dorința de maturizare, de „a fi mare”. Este perioada când preadolescenții au nevoie de prieteni adevărați, de sfătuitoari care să-i sprijine să depășească criza de identitate prin care trec. Dată fiind nevoia de comunicare specifică vârstei, emisiunile TV, radio, revistele cu conținut adecvat intereselor specifice pot reprezenta un adevărat mijloc nonformal de comunicare dar și unul nociv, dacă nu se respectă conținutul adecvat vârstei și intereselor copiilor. Între 16 și 17 ani, se manifestă gustul pentru problematizare, pentru aderarea la teorii și sisteme. După optsprezece ani se stabilizează și maturizează interesele profesionale iar opțiunile capătă un caracter conștient. Ei caută acele emisiuni care răspund nevoii lor de apartenență la o comunitate animată de aceleași interese. Acestea emit o anumită muzică, promovează o anumită vestimentație și comportament și o anumită ținută (MTV, Sprite, McDonald's, Coca Cola).

Cu toate că există deopotrivă și păreri pozitive și păreri negative asupra efectelor pe care mass – media le are asupra personalității indivizilor, cele negative tind să aibă o pondere mai mare, în principal, datorită mediatizării în ultima vreme a personajelor mediocre, a evenimentelor mondene și nu promovarea culturii, a informației și a bunului simț.

Efectele benefice ale media se concretizează în fenomene cu o semnificație profund umanistă: apropierea dintre oameni, optimizarea relațiilor interumane, democratizarea culturii, consolidarea democrației și altele. Alte aspecte pozitive ar fi accesul facil și ieftin la informare, sursa de relaxare și divertisment, mijloc de dezvoltare a comunicării interumane, ajutor în îndeplinirea sarcinilor școlare, în dezvoltarea spiritului moral și a conduitei școlare.

Pe de altă parte, nu sunt de neglijat nici atitudinile critice față de consumul de mesaje mediatice, cu efecte nocive asupra individului conducând la pasivitate și comoditate în gândire, la căutarea unor forme facile, superficiale de informație culturală, la anihilarea spiritului critic și independenței în gândire, la mediocritate estetică și morală. Știrile de masă, avertizează Paul Lazarsfeld („The People's Choice”, 1994) cultivă un conformism social, ducând inevitabil la omogenizarea, stereotipizarea și standardizarea comportamentelor.

Majoritatea cercetărilor au concluzionat că originea agresivității, a imoralității la copii, trebuie caută mai întâi de toate în raporturile lor personale cu părinții, cu familia, cu grupurile din care fac parte, cu școala, cu societatea. În acest context, influența media devine eficace în sens negativ prin întărirea unui teren propice delicvenței juvenile preexistent.

Nu trebuie neglijat nici impactul media asupra profesorului. El poate face din informațiile media motive de incitare a elevului la noi forme de acțiune și comportament.

Într-o societate dominată de mass – media, școala va avea din ce în ce mai mult funcția nu numai de transmitere a informației, ci și aceea de selecție, structurare și sistematizare a informației. Școala trebuie să dezvolte la elevi spiritul critic, să promoveze capacitatea de discernământ și de judecată față de un limbaj atât de echivoc cum este acela audio-vizual, să nu accepte fără un examen critic tot ceea ce citește, ce aud, ce vede, să-i ajute să-și însușească criteriile de apreciere, ierarhizare și selecție, de evaluare și sintetizare a tot ceea ce este calitativ din avalanșa informațională. Școala trebuie să găsească modalități prin care să contraargumenteze dorința tinerilor de a întrebuința informațiile în scopuri antisociale.

Concluzionând asupra atitudinilor pro și contra efectelor mass – media în educație, atâta timp cât educația cu ajutorul media este făcută riguros și inteligent și atâta timp cât școala nu pierde din vedere influența certă pe care o au mijloacele de informare în masă asupra copiilor, situația rămâne sub control.

Bibliografie:

Popa Dorin – *Mass Media astăzi*, Editura Institutul European, Iași 2002

Cerghit Ioan – *Mass Media și Educația Tineretului Școlar*, Editura Didactică și Pedagogică, 1972

A. Munford – *Cultura Orașelor*, 1953

Cucu George – *Educația și Mass Media*, Editura Licorna, București, 2000.

EVALUAREA MANUALELOR ȘCOLARE CONFORM NOILOR TENDINȚE EUROPENE

Prof. dr. Popa Victoria, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

Evaluarea metodică-științifică a proiectelor de manuale școlare vizează respectarea criteriilor eliminatorii și a criteriilor generale de calitate impuse de metodologiile în vigoare.

Obiectivul principal al acestei componente este realizarea, publicarea și distribuirea echitabilă în școli a manualelor adecvate noilor planuri și programe de învățământ. Calitatea conținuturilor acestora, precum și valoarea lor pedagogică, sunt gurate de *Consiliul Național de Aprobare a Manualelor*, conceput ca un organism autonom, format din cadre didactice din învățământul universitar și preuniversitar, numit de ministrul învățământului și responsabil față de acesta.

Elaborarea unor manuale școlare de calitate, în condițiile unui învățământ centrat pe competențe cheie și competențe de învățare, trebuie să aibă în vedere câteva principii de bază. Criteriile de elaborare ale manualului vor viza nu numai perspectiva „conformității manualului cu programa școlară” ci și corespondența cu obiectivele sau competențele vizate prin programă și rolul proiectelor curriculare. Setul de criterii de evaluare trebuie diversificat din perspectiva unor aspecte didactice, științifice, morale și a modului în care se regăsesc în manuale noile tendințe europene și modalitățile de evaluare, prin raportare la standarde.

Ținând cont de aceste aspecte propun câteva posibile repere în evaluarea manualelor școlare:

- **Finalitățile din structura programelor școlare**

Criteriu	Indicatori	Descriptori (pe o scală 1-3)		
1. Corespondența manual – programă, din perspectiva competențelor	1.1. Includerea explicită a competențelor în structura manualului	Competențele din programă pot fi identificate la nivelul unor componente ale manualului	Competențele din programă sunt prezentate parțial în manual	Toate competențele din programă sunt explicit prezentate
	1.2. Dezvoltarea competențelor cu ajutorul resurselor propuse de manual (activități de învățare, surse scrise și vizuale)	Resursele propuse de manual sunt insuficiente pentru dezvoltarea competențelor	Competențele pot fi dezvoltate prin intervenții asupra resurselor propuse de manual (concretizarea activităților, completarea surselor vizuale și scrise)	Manualul oferă resurse adecvate (suficiente, diverse, bine organizate) pentru dezvoltarea competențelor

• Aspecte referitoare la conținuturile învățării

Criteriu	Indicatori	Descriptori (pe o scală 1-3)		
2. Corespondența manual – programă, din perspectiva conținuturilor	2.1. Calitatea informațiilor furnizate de manual	Majoritatea informațiilor au caracter teoretic, fiind nerelevante în raport cu dezvoltarea competențelor	Predomină informații științifice formale, puțin relevante pentru dezvoltarea competențelor disciplinare	Dozaj echilibrat de informații pertinente și relevante pentru dezvoltarea competențelor asumate de curriculum, în ansamblu
	2.2. Modul de concretizare a conținuturilor	Modalitățile de concretizare a conținuturilor sunt insuficiente în raport cu specificul disciplinei	Există câteva modalități de concretizare a conținuturilor care trebuie completate	Modalitățile de concretizare a conținuturilor sunt corespunzătoare și suficiente

• Rolul manualului în organizarea și conducerea învățării

Criteriu	Indicatori	Descriptori (pe o scală 1-3)		
3. Manualul ca instrument de învățare	3.1. Promovarea principiilor învățării active	Manualul nu promovează învățarea activă	Manualul provoacă în mică măsură gândirea critică și motivația pentru învățare	Manualul facilitează descoperirea, gândirea critică și motivația pentru învățare
	3.2. Diferențierea sarcinilor de învățare	Manualul nu conține sarcini de învățare diferențiate	Sarcinile de învățare incluse pot fi reformulate pentru a facilita diferențierea	Majoritatea sarcinilor incluse țin cont de diferențierea în învățare

• Aspecte referitoare la nivelul limbajului

Criteriu	Indicatori	Descriptori (pe o scală 1-3)		
4. Corespondența manual – limbaj adecvat vârstei	4.1. Claritatea limbajului adecvată vârstei	Claritatea exprimării depășește nivelul de înțelegere a elevului	Accesibilitatea textului corespunde cu nivelul respectiv al grupe de vârstă a elevilor	Textul este redactat în totalitate clar și nu este ambiguu

	4.2. Nivel de interes în alegerea textelor adecvat vârstei	Textele nu sunt elaborate într-un stil care să intereseze nivelul de vârstă a elevilor	Textele sunt elaborate ținând cont de interesele și motivațiile nivelului de vârstă a elevilor	Utilizarea exemplurilor este corespunzătoare în cadrul textelor, ținând cont de interesul uman și intelectual al elevilor
--	--	--	--	---

• **Caracterul non-discriminatoriu**

Criteriu	Indicatori	Descriptori (pe o scală 1-3)		
5. Reprezentarea corespunzătoare a grupurilor de persoane sau indivizi, naționalități	5.1. Reprezentarea aspectelor specifice anumitor grupuri, indivizi, naționalități	Există materiale în manual care denigrează naționalități, grupuri de persoane sau indivizi	Grupurile, naționalitățile și persoanele individuale sunt reprezentate într-o manieră corectă, astfel încât să nu provoace nemulțumire sau ostilitate	Manualul promovează înțelegerea între grupuri și indivizi, naționalități
	5.2. Reprezentarea șanselor egale	Grupurile identificate funcție de rasă, culoare, gen, religie sau naționalitate nu sunt reprezentate cu respect egal	Oportunitățile sunt căutate și abordate pentru discutarea și prezentarea intereselor, a temerilor și a potențialului grupurilor, indivizilor, minorităților	Grupurile identificate funcție de rasă, culoare, gen, religie sau naționalitate sunt reprezentate cu respect egal

• **Rolul ilustrațiilor și calitatea tehnoredactării**

Criteriu	Indicatori	Descriptori (pe o scală 1-3)		
6. Ilustrațiile și tehnoredactarea	6.1. Modul în care ilustrațiile sprijină și completează textul	Ilustrațiile sunt inadecvate sau insuficiente ca număr față de text/nivelul de vârstă a elevilor	Ilustrațiile sunt precise și relevante față de text și conținut	Ilustrațiile sunt interesante, atractive și motivante pentru nivelul de vârstă a elevilor
	6.2. Claritatea așezării în pagină și a imprimării	Capitolele nu au titluri și subtitluri clare, ilustrațiile sunt slab desenate/fotografiate și dificil de folosit	Așezarea în pagină este potrivită, existând o utilizare acceptabilă a culorilor	Se fac referiri la ilustrații într-un mod adecvat pe parcursul textului, iar utilizarea legendelor la fotografii sau a instrucțiunilor/regulilor face legături clare între text și ilustrații

BIBLIOGRAFIE

<http://profesoritineranti.files.wordpress.com/2013/01/metodologie-de-evaluare-a-manualelor-scolare.pdf>

<http://www.cedu.ro/files/research/Capitolul%207%20-%20Analize%20tematice.pdf>

<http://opsprsiasi.ro/attachments/article/104/Metodologie%20Elaborare%20Manuale%20Scolare.doc>